

КОМАРГОРОДСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ

**ВИХОВНА ГОДИНА
НА ТЕМУ:**

**«ЕКОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ»**

Викладач біології Юрій С.А.

«Екологічні проблеми України»

Мета:

1. Узагальнити знання учнів про екологічну ситуацію, в Україні.
2. Ознайомити з геологічною ситуацією в Україні, основними заходами з охорони природних ресурсів.
3. Закріпити знання учнів про вплив господарської діяльності людини на природні умови і ресурси.
4. Формувати уявлення про сучасну наукову картину світу.

Науковий стиль мислення.

5. Формувати життєвий принцип безконфліктного співіснування людини і навколишнього середовища на основі гармонізації стосунків з природою.

6. Розвивати пізнавальний інтерес, виховувати дбайливе ставлення до природи.

Обладнання: карта України «Екологічна ситуація», Червона книга України, плакати-схеми «Забруднювачі навколишнього середовища», таблиці, слайди, відео.

(Фрагменти з відеофільму «Вигляд Землі з космосу»)

Викладач

Дивлюсь на глобус- шар земний

І раптом зітхнув він як живий

І шепочуть мені материки-

Ти бережи нас, бережи.

У тривозі гаї та ліси

Роса на травах як краплини сльози

І тихо благають нас струмки

Ти бережи нас, бережи.

Зупинив олень свій біг

Будь людиною- людино

В тебе ми віримо,- не підведи

Ти бережи нас, бережи.

Дивлюся на глобус шар земний

Такий прекрасний, рідний

І шепочуть губи: «Не підведу»

Всі: Я збережу вас, -збережу.

На глобусі є маленька країна-наша Україна.

Земля дідів і прадітів наших, наша Батьківщина. На ній жили і виростили наші батьки, на ній зробили свої перші кроки і ми. На ній зростають нові покоління людей. Але в часи наших дідів і прадітів не виникало серйозних екологічних проблем. Люди жили з природою, не відділяли себе від неї. Вони брали від природи її дари і бережливо ставилися до неї.

Шановні здобувачі освіти і викладачі! Ми зібралися тут, щоб обговорити проблеми складної екологічної ситуації, яка склалася в нашій Україні.

Сьогодні екологічну ситуацію в Україні не можна вважати задовільною. За даними Держкомстату щорічно у повітря, водні та земельні ресурси країни надходить від 60 до 100 млн. т. шкідливих речовин.

Протягом багатьох років у повітря, воду, ґрунт та на земну поверхню потрапило близько 65 млн. т. небезпечних речовин, з них понад три чверті припало на токсичні відходи.

У 41 з 45 великих міст України концентрація шкідливих речовин у повітрі значно перевищує допустимі норми. Найбільш забруднені міста - Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Маріуполь, Дніпродзержинськ, Керч, Макіївка, Кривий Ріг.

Біля 20 млн. га. земельних угідь в Україні вражені ерозією.

Таке становище змусило уряд України в 1992 році визначити всю територію держави зоною екологічного лиха.

(Фрагменти з відеофільму „Екологічна ситуація в Україні”)

ВЕДУЧИЙ I

Наш національний державний прапор складається з двох кольорів, які символізують мрію народу України - жити в екологічно чистому і гармонійному світі.

Жовтий колір - це колір стиглої пшениці життєдайних ланів, а колір блакитний - це колір чистого неба.

ВЕДУЧИЙ II

Основну енергію Землі дає Сонце, живить її вода, а людина докладає сил, щоб на ній цвіло, родило. Кому ми ще так повинні завдячувати, як не ненці - Землі. Адже все, що потрібно людині, нам дає Земля.

ВЕДУЧИЙ I

Земля - годувальниця. В цих словах споконвічна любов народу до Землі. Він поділяє з нею радість і горе, він живе і працює на ній, співає пісні, складає вірші. Дбайливо він держить землю в своїх руках, віддає їй силу, розум, частину душі і серця.

ВЕДУЧИЙ II

Україна, праматінка орачів, земля хліборобів - один з прадавніх центрів світового рільництва. Земля нашого народу була в особливій повазі. Люди вірили з давніх давен, що вона всюди і у всьому допомагає, бо є могутня і всеможна.

(Фрагменти з відеофільму «Земля»)

Найкраща наша батьківщина,
Її поля, ліси, моря,
Немов уквітчана дівчина,
Немов вечірня зоря.
Усе в ній нам серцю миле,
За все душа болить,
Коли летять птахи у вирій
Її прощальна пісня їх дзвенить.
Чи ще повернуться в країну,
Де є чорнобильська земля?
Де йде руйнація на зміну
І сохнуть трави і гілля?

А скільки вражених рослин
Хворіє, чахне, помира!
Звіря шука собі будинок,
Та знаймо, друзі, що дарма.
Людина нищить і вбиває
І для утіхи, для краси.
Закони, звичаї всі знає,
Проте брудні її шляхи.
Шляхи до лісу і до річки,
Де стільки мертвого добра!
Там просто нічим часто дихать;
Людина ж все перевела!

ВЕДУЧИЙ І

Одна з найближчих і найпоширеніших екологічних проблем для нас усіх – це забруднення сміттям сіл, лісів, яке набуло глобального характеру. У лісопосадках, на узбіччях доріг ми бачимо сміття, поліетиленові пакети, пластикові бутилки.

Ми вважаємо, що: сміття має потрапляти туди де воно найменш завдаватиме шкоди людям і природі; звалище не повинно бути стихійним, а спеціально обладнаним.

Ведучий ІІ

Кожен раз викидаючи сміття на березі річки або озера ,в лісі чи в полі, задумайтеся над цими цифрами. Ваші онуки, а може і правнуки будуть насолоджуватися всіма цими принадами після Вас

1. Харчові відходи- розкладаються близько місяця
- 2.Газетний папір- термін розкладання від 3-4
- 3 Папір, звичайний офісний папір розкладається – 2 роки
- 4 Дошки з будівництва 10 років
- 5 Залізні банки 10 років
- 6 Старе взуття-10 років
- 7 Акумулятори близько 100 років
- 8 Пластикові пляшки-450 років
- 9 Фольга 110 років
- 10 Електричні батарейки -150 років.

11. І нарешті скло. Скільки його вже розбите в наших місцях відпочинку, нікому невідомо. Термін розкладання скла більше 1000 років, ще як мінімум 12-15 поколінь буде насолоджуватися нашими осколками.

ВЕДУЧИЙ І

Випадки спалювання сміття, сухого листя останнім часом значно збільшились. Шкода від спалювання листя і сухої трави дуже велика. До складу диму входять пил, окиси азоту, чадний газ, важкі метали і низка канцерогенних сполук.

А в нас частенько повесні

Горять собі узбіччя.

В диму насадження рясні.

Де ж людськеє обличчя?

Бо ж там згорають квіточки,
Личинки і звіринки,
Майбутні їхні діточки
І рідкісні рослинки.

Про це не думає, хто палить.
Найлегше кинути сірник –
Й нехай усі дарева смалять,
Стоять-бо чорні, як смітник.

(Фрагменти з фільму «Чорнобиль»)

ВЕДУЧИЙ II

Багато лиха приніс нам Чорнобиль – велика світового масштабу аварія на АЕС. Ніч 26 квітня 1986 року вразила собою увесь навколишній світ, приголомшила жителів планети страшеним стогоном невідомої раніше біди, трагічні наслідки якої відчуватиме ще не одне наступне покоління. Через аварію на ЧАЕС близько 150 тис. осіб, серед яких більшість дітей, отримали недопустимі дози опромінення щитовидної залози, 8% захворювань припадає на «хвороби віку», серед яких лідерами є серцево-судинні захворювання, злоякісні пухлини, цукровий діабет, бронхіальна астма, туберкульоз та ін. Саме екологічна криза є одним із головних чинників виникнення цих хвороб.

Триста літ поволеньки пролине –
Стронцій розпадеться і помре, -
На новому полі неодмінно
Час його, мов попіл, приоре.
Час очистить Прип'ять незглибиму,
Оживуть і луки, і сади,
Та Чорнобиль вічно берегтима
Хрест своєї чорної біди.
Вічно буде пам'яттю судити
Тих, хто розп'яли його в огні,
Із ребра, що стронцієм пробите,
Кров його тектима по мені.

ВЕДУЧИЙ I Сьогодні до нас завітав медпрацівник і давайте надамо йому слово:

На сьогодні стан здоров'я населення України можна характеризувати як незадовільний. Українці живуть на 7р. менше, ніж європейці. За останній

час середня тривалість життя українців скоротилась на 3,5 роки. Щорічно на кожного мешканця України припадає понад 200кг забруднювачів атмосфери повітря. Значна частина населення вживає неякісну питну воду, забруднену неочищеними побутово - господарськими відходами, збудниками паразитарних захворювань.

Періодично спалахують епідемії гострих кишкових інфекцій, холери, вірусного гепатиту. Через аварію на ЧАЕС близько 150 тис. осіб, серед яких більшість дітей, отримали недопустимі дози опромінення щитовидної залози, 8% захворювань припадає на «хвороби віку», серед яких лідерами є серцево-судинні захворювання, злоякісні пухлини, цукровий діабет, бронхіальна астма, туберкульоз та ін. Саме екологічна криза є одним із головних чинників виникнення цих хвороб.

За соціологічними даними, 81,5% жінок та 72,6% чоловіків відчувають на собі екологічну небезпеку.

ВЕДУЧИЙ II

Не обминуло екологічне лихо й гідросферу – водну оболонку. Без неї неможливе існування не лише людини, а й усього живого.

Вдумайтеся 40% промислових і господарчо-побутових відходів, які підприємства зливають в річки, не очищаються або не відповідають встановленим нормам. Органічні речовини, яйця гельмінтів, патогенні бактерії, сульфати, хлориди, залізо і багато інших токсичних речовин, які ми отримуємо разом з водою.

ВЕДУЧИЙ I А скільки біди маємо від необдуманого, необґрунтованого використання хімії в народному господарстві. Тож, маємо все робити, щоб залікувати ці рани і господарювати так, щоб подібне не повторилося.

ВЕДУЧИЙ II

Червона книга» - документ-звинувачення, пред`явлений людству природою. З 1971 року відомості про види, що зникають, друкуються на червоних аркушах. Дані про тварин, чисельність яких неухильно падає, друкуються на жовтих аркушах, відомості про них становлять особливу «Янтарну книгу»; про рідкісні види відомості друкуються на білому папері. До Червоної книги України занесено 923 види рідкісних і зникаючих тварин і рослин.

Звучить пісня

Сумно, сумно аж за край -
Землю забруднили, плаче рідний край.
Гірко, гірко на душі –
Все живе зникає, наче міражі

Приспів:

Одна земля у нас, одна,
Хай буде чистою вона,
Людська рука нехай не нищить рідний край!
В нас небувалої краси
Річки, і гори, і ліси,
Одна земля в нас, ти її оберігай

Плаче, плаче вся земля,
Захисту благає наче немовля.
За природу ти подбай,
В нас вона єдина, це запам'ятай !

Приспів:

ВЕДУЧИЙ II

Тож ми з вами повинні щоденно показувати приклад дбайливого ставлення до природи, займатися озелененням класу, училища, не засмічувати навкруги, дбати про благоустрій, слідкувати за мурашниками, не руйнувати пташині гнізда, вчасно зупинити того, хто нищить природу. Треба серцем сприйняти довколишню красу і оберігати її, дбати, щоб ніколи не змовкав хор травневого ранку, вічно шуміли над нами крислаті дуби, ніжним рожевим квітом веселилися яблуні, співали чарівні пісні солов'ї, бо Природа – це казка, яку можна прочитати лише серцем!

Наша Земля така, як казка
Он в небі сонечко пливе
Тож бережи її будь ласка,
Все в неї гарне і живе
Он квітка полум'ям палає
І ясне сонечко блищить
Чарівна пташечка співає
Все в дивосвіт прийшло, щоб жити

ВЕДУЧИЙ I А зараз ми подивимося на сценку, яка інколи є має місце в нашому житті

СЦЕНКА

- Привіт! Чим ти займаєшся? Квіти поливаєш?
- Можна й так сказати, та насправді, я віривши зробити щось корисне і тим паче мені слід захистити презентацію на тему «Раціональне природокористування», але з поміткою, що усе мною написане має опиратись на мій життєвий досвід. От, і примножую я його. Тож першим слайдом буде фото де я натхненний та усміхнений дбаю про рослини. Зараз, ще Мурзика погладжу і зроблю з ним селфі.

Я теж хочу турбуватись про довкілля!

- То придумай щось!
- Слухай, то ж можна менше дихати і берегти повітря!
- Геніально! Все починаємо берегти - на старт!

Фонова музика

Люди все більше втручаються в природу і знищують її багатства. Вони видобувають із землі руду та нафту, вирубують ліси, забруднюють повітря і воду і все це для того, щоб забезпечити себе їжею і усілякими речами.

І прикро, що аж ніяк усе, що люди виробляють їм по справжньому потрібно. Часом, куплять річ і викинуть майже нову. А скільки їжі псується

через те, що її купили і не зїли . Загалом, якщо хочете раціонально користуватись природними ресурсами, не купуйте те, що вам не потрібно, і дбайливо ставтесь до того , що купили.

І будьте певні вам природа віддячить із вторицею.

Продовжується сценка

- Хух ! Все, можна писати!
- Так, пиши – економили повітря – 40 секунд не дихали.
-
- (Звук води. Що тече з крану)
-
- Що там шумить?
- Ха! Це я забув кран закрити, коли воду для квітів набирав.
- О! А ти ж щойно воду заощадив, котрої на землі не вистачає.
- Точно! Це хороша справа. Запишемо.
- Привіт! Що ви робити?
- Ми тут презентацію готуємо про те, як раціонально

використовуємо природні ресурси

• Ага. Я вже написав , що поливаю квіти, турбуюсь про тварин, економлю повітря та воду і ще напишу про те , що бережу моркву та цибулю і ніколи їх не їм, тим паче у супі!

- А от овочі тут взагалі ні дочого!
- Ти впевнена ?
- Так.
- (зім'яв аркуш та викинув)
- Ти навіщо аркуш порвав?

Сама ж сказала, що овочі тут нідочого. Тож буду переписувати.

• Ех ! Не бережете ви природу.

• Що? Та ми увесь день цим тільки і займаємось.

• Ні .Ти не економиш папір, одже - не бережеш дерева.

• А до чого тут дерева?

• А до того, що папір роблять саме з них і заради паперу доводиться весь час рубати ліс. Між іншим, якщо кожен житель Землі заощадить по аркушу, то ми врятуємо мільйони дерев.

• Ну і який ви можете зробити висновок?

• А такий – тепер я до презентації готуватись не буду , а краще збережу дерева!

• Нічого тебе вже не врятує! А знаєш в мене ідея! Друзі хутчіш сюди! Презентуйте цим розумникам свою роботу!

ВИКЛАДАЧ

Я пропоную вам цікаву гру! Ви, слухаючи вірш, до рядків будете добирати риму.

Щоб гідно на планеті жити,
Її природу треба нам ..... (любити)
Нехай земля квітує всюди –
Природу збережемо, ... (люди)
Будемо жити з тобою у згоді,
Моя рідна красуне ..... (природо)
Закликає усіх все життя берегти
І квіти, й дерева, й кущі біля хати,
Бо корисні вони, світ без них – то не світ,
Все життя про них маємо ..... (дбати)

Вчитель: А що конкретно можемо зробити ми?
(Під звуки живої природи діти читають вірші)

1-й учень:

Давайте боротись за чистоту природи.

Планеті не будемо наносити шкоди.

Посадимо ліс і гайочки зелені,

Сади і діброви — планети легені!

2- й учень:

Очистимо струмки і будуть жити ріки,

Бо із малих струмків течуть річки великі.

Вода — це є життя, без неї не прожити.

Вже час прийшов для нас — природі послужити!

3- й учень:

Посадимо довкола берізки і клени.

Хай наш край розцвітає і буде зелений.

Ми очистимо землю свою від сміття

Й буде в нас чарівне і здорове життя!

4- й учень:

Назавжди запам'ятай —

Бережи свій рідний край!

Це твоя земля, країна,

Край батьківський — Батьківщина!

5- й учень:

Ліс не рубай, а вчасно захисти,

Дай дереву ще вище підрости.

Ліс виросте і захистить тебе —

Повітря дасть і небо голубе!

1- й учень:

У світі цім людина ти,

Тому на все життя запам'ятай:

Ніколи у довкіллі не сміти,

А рідний край свій завітчай!

2- й учень:

Природі другом будь і пам'ятай:

Не нищ нічого, квітку не ламай.

Хай все голубить сонечко ясне —

Життя на цій Землі у всіх одне.

3- й учень:

Природа унікальна, що й казати,

Про це повинен знати всяк.

То ж кожен з нас повинен пам'ятати:

Зламати легко, відновити ж як?

4- й учень:

В природі ми лиш часточки малі.
Земля не нам належить — ми Землі!

5- й учень:

Вже людство не живе, а виживає,
невже воно цього не помічає?
І той кошмар, який воно створило
Усе живе сьогодні отруїло.
Чи ж не прийшла пора поміркувати,
Як людству на Землі мудрішим стати

Краса життя

Я хочу, щоб яскравим цвітом
Планета чарувала нас
Щоб так було не тільки літом,
А й взимку, у негоди час.
Я хочу, щоб красу уміли
Сприйняти серцем люди всі
Щоб цінували й розуміли,
І поклонялися красі.

Вчитель Тому усі ми повинні боротися проти знищення природи, думати про те, як зберегти воду і повітря, як посадити сади по всій Україні, як знову барвистими квітами прикрасити нашу землю.

І, звичайно, все це потребує воістину героїчної праці. А перш за все – доброго серця, невтомних рук та розуміння того, що без щоденної праці для збереження природи нам просто не вижити.

